

OPONENTSKÝ POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

JAROŠOVÁ, Světla. ... *aby byl naším obrazem podle naší podoby. Nejsvětější Trojice jako základ totožnosti stvořených osob*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Teologická fakulta – Katedra filosofie: České Budějovice, 2013

Formální hledisko

Studentka předložila diplomovou práci o celkovém rozsahu asi 95 normostran (à 1800 znaků bez mezer). Z gramatického a syntaktického hlediska je text velmi kvalitní. Jen občas se objevuje méně obratná formulace a zcela vzácně formulace nesrozumitelná či značně neobvyklá (např. s. 40: „mohou svou schopnost vydávat sebe a díky tomu přijímat druhé a vzájemně se s nimi pronikat posilnit, mohou se více stát“; s. 41: „stvořenostní struktury člověka“). Řecká slova jsou někdy podána přepisem do latinky (s. 9: *ousia* – kodifikovaná česká transliterace: *úsia*), jindy alfabetou (s chybami: s. 11: *κοινωνία, κοινότης* – správně *κοινωνία, κοινότης*). Způsob citací je více méně konsistentní. Autorka obvykle vlastní jména při prvním výskytu zkracuje, ne však zcela soustavně (např. s. 11, 13, 46). Při druhém výskytu někdy uvádí již jen příjmení (např. s. 12). Neobvyklé je řazení dvou číselných odkazů na poznámky pod čarou za sebou (s. 12). Grafika textu je přehledná a konsistentní.

Obsahové hledisko

Paní kolegyně vytkla své práci tento cíl: „odpovědět na otázku, kdo jako stvořená osoba jsem a kým mohu být ve světle tajemství Trojjediného Boha, který mi v Ježíši Kristu vychází vstříc“ (s. 6). Nejde jí tedy o vlastní trinitologii, nýbrž spíše o trinitárně pojatou teologickou antropologii, a to takovou, jež bude mít i existenciální (spirituální) charakter. Nezakrývá, že její teoretický postup má „také cíl povýtce praktický“, totiž obnovovat, napravovat a rozvíjet sebe samu jako osobu stvořenou a povolanou „ke společenství s Trojjediným Bohem a s ostatními stvořenými osobami“.

Vymezení cíle i postupu důrazně uvádí, že bude přihlíženo k liturgickému slavení eucharistie i k mimoliturigické účtě k tajemství Kristovy těla a krve, čili jinak řečeno, že autorka bude vycházet i „z toho, jak podle svědectví Písma a v liturgickém slavení

sebe sama zjevuje zdroj a předobraz lidského osobního života – Bůh Otec, Syn a Duch svatý“. Konstatuji, že ohled na liturgii a eucharistii v posuzované práci neshledávám a v tomto smyslu vidím mezi vytčenými cíli a skutečným postupem jistý rozdíl.

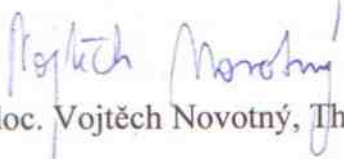
Svou práci paní kolegyně rozvrhla, jak sama uvádí, do tří částí: v první, diachronní, se snaží podat stručný přehled dějinného vývoje pojmu osoby; ve druhé, synchronní, představuje některé možné způsoby přístupu k tomu, kdo je (stvořená) osoba; ve třetí shrnuje výsledky, k nimž dospěla, a snaží se odpovědět na otázku, co vlastně znamená „aby byl naším obrazem podle naší podoby“ z Gn 1,26 a podle čí podoby je člověk stvořen.

Stěžejní část práce má tu podobu, že autorka svými komentáři provází prezentaci několika autorů, na nichž ilustruje jednotlivé polohy filosofické i teologické personologické reflexe. Mohli být samozřejmě zvoleni i autoři jiní. Např. studiem H. U. von Balthasara by se byl ukázal i vztah mezi trinitárním pojetím lidské osoby a jejím posláním v dějinách spásy, čímž by byl v diplomové práci lépe provázán dogmatický a spirituální aspekt. (Na druhé straně si ale kladu otázku, zda by méně nebylo více: zda totiž by užší výběr autorů neumožnil jejich analytičtější recepci.)

Závěr

Úhrnem musím zdůraznit, že autorka předložila velmi kvalitní diplomovou práci, v níž osvědčila jak znalost zvolené domácí i zahraniční sekundární literatury (nikoli přímo primárních pramenů, tedy např. textů církevních Otců a středověkých spisovatelů), tak i schopnost samostatné reflexe. Své téma uchopila zevnitř a s nepochybným zaujetím. Doporučuji proto kladné hodnocení posuzované práce. U obhajoby by paní kolegyně mohla rozvést například volně nadhozené tvrzení, že „možnost plně se připodobnit osobám božským, zcela se vydat druhému a neponechat si nic, mohou stvořené osoby naplnit až konečným vyjitím ze sebe, jímž je smrt“ (s. 37).

Praha, 8. května 2013

doc. Vojtěch Novotný, Th.D.